1893—1973
80
років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 128. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 11-го ЛИПНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, JULY 11, 1973 No. 128. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

КОМУНІСТИЧНІ ПОВСТАНСЬКІ ЧАСТИНИ У КАМБОДЖІ перервали зв'язок п'яти урядових військових пунктів із столицею Пфном Пенґ. Оточеним військовим пунктам грозить повне знищення, не зважаючи на збільшене американське повітряне бомбардування. В головному бої ведуться вздовж дороги ч. 4, якою можна постачати столицю.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ РОЗШУКИ ДВОХ КАНАДЦІВ — членів Міжнародної Контрольної Комісії. Розшуки утруднені з уваги на безупинні збройні сутички між південнов'єтнамськими частинами та В'єтконгом. Канадці мають находитися на території, опанованій В'єтконгом, речники якого узалежнюють допомогу у розшуках від відтягнення південнов'єтнамських військ, які, мовляв, „граблять'' терени, належні В'єтконгові, користаючи з розшуків за канадськими старшинами.

МІЖ КОМУНІСТИЧНИМ КИТАЄМ ТА ЗСА відновлено поштовий зв'язок, коли йдеться про пересилання поштою посилок. Обидва уряди уточнили подробиці щодо змісту посилок, форми адресування і величини. Посилки можна пересилати або повітряною поштою, або звичайною.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ПОГОДИВСЯ на те, щоб у черговому навчальному році до шкіл і наукових закладів розпочати приймання дітей батьків, які були на списках „буржуазії'' з дореволюційного періоду. Саме тепер в Китаю відбувається набір і селекція студентів. Дітям кол. буржуазії дозволено також вносити прохання про прийняття до китайського комуністичного союзу молоді.

В ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ ВИРІШЕНО ЦІЛКОМ ЗНИЩИТИ місто Мост на Судетах, засноване в XI ст. німцями. Причиною такого рішення є факт, що саме під містом на глибині 60 футів є величезні поклади першоклясного вугілля товщиною понад 100 стіп. Демоліційні роботи вже почалися.

З'ЄДНАНА КОНҐРЕСОВА КОМІСІЯ американського Конґресу переведе досліджування ситуації на відтинку совєтської економіки протягом 17-19 липня. Досліджування має за завдання устійнити, чи поширені американсько-совєтські економічні зв'язки в однаковій мірі будуть корисні для ЗСА, як для СССР.

ГУБЕРНАТОРИ СЕРЕДНЬОЗАХІДНИХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ відбувають свою 12-ту конференцію в Рапид Ситі, Південна Дакота. П'ять республіканських і десять демократичних губернаторів плянують розглянути причини браку бензини та вплив „замороження'' цін на постачання харчових продуктів. Більшість губернаторів заявила, що під час конференції вони не плянують обговорювати Вотерґейтської афери.

ТЕЛЕВІЗІЙНІ СІТКИ ПЛЯНУЮТЬ ПРОДОВЖУВАТИ ПЕРЕДАЧУ ПЕРЕСЛУХАНЬ, які проводить сенатська комісія у зв'язку з Вотерґейтською аферою. Але сітки будуть тепер черґуватися у передачах цих переслухань. У вівторок, 10-го липня, передаватиме переслухання сітка „Ей-Бі-Сі''. Того дня почне свідчити колишній генеральний прокуратор ЗСА та керівник перевиборчої кампанії Президента, Джон Н. Мічелл. У середу переслухання будуть передавані сіткою „Ен-Бі-Сі'', а в четвер сіткою „Сі-Бі-Ес''. Сітка „Нешинал Едюкейшин Телевижен'' буде передавати переслухання кожного дня.

ЦІНИ НА БЕНЗИНУ ТА НА ІНШІ НАФТОВІ ПРОДУКТИ МОЖЕ БУДУТЬ ОБНИЖЕНІ під час так званої „4-ої фази'', яка має ввійти в силу після закінчення 60-тиденного „замороження'' цін. Можливість обниження цін на нафтові продукти є тепер під серйозним розглядом Федерального Уряду.

АМЕРИКАНСЬКІ ТА СОВЄТСЬКІ НАУКОВЦІ, ЯКІ ВИВЧАЮТЬ КОСМОС, 9-го липня відкрили в Гюстоні, Тексас, тритижневу конференцію в справі спільного космічного полету американських і совєтських астронавтів. Спільний полет запланований на 1975-ий рік. Тоді мали б сполучитися в космосі на 48 годин американський повітряний корабель „Аполло'' та совєтський „Союз''. Американська залога мала б складатися з Томаса П. Стаффорда, Венца Д. Бранда та Доналда К. Слейтона, а совєтська з Алєксея А. Лєонова та Валерія Н. Кубасова.

ГЕНЕРАЛ ВІЛЛІЯМ ВЕСТМОРЛЕНД, КОЛИШНІЙ ШЕФ ШТАБУ АРМІЇ, в газетній статті заявив, що на його думку треба привернути систему примусового покликання до військової служби. Пишучи в газеті „Лос Анджелес Таймс'', ген. Вестморленд сказав, що в нормальній ситуації добровольці можуть виконати майже всі обов'язки, зв'язані з обороною, але що система примусового покликання дала б змогу побільшити збройні сили протягом дуже короткого часу, коли б виникла нагла потреба. Вестморленд також заявив, що без примусового покликання до військової служби американські збройні сили не віддзеркалюватимуть перекрою американського суспільства, бо дуже мало хлопців із багатших родин підуть до війська добровільно.

Соліст Метрополітальної опери Андрій Добрянський матиме цієї суботи гостинний виступ на Союзівці

Союзівка, Керґонксон. — Одною з найбільших атракцій цьогорічних культурно-мистецьких імпрез на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах буде без сумніву виступ цієї суботи, 14-го липня нашого видатного співака, соліста Метрополітальної Опери в Ню Йорку, маестра Андрія Добрянського. Концерт відбудеться в штучно охолоджуваній концертовій залі „Веселки'' о год. 8:30 вечора. У передбаченій на цей вечір програмі матиме свій гостинний виступ довголітній конференсьє імпрез на Союзівці, маестро Володимир Гентіш і Ансамбль Союзівки. Конференсьє вестиме Аня Дидик. Після мистецької програми будуть, як звичайно, танці під вільним небом на плятформі „Веселки'', цим разом при звуках оркестри „Рушничок'' з Монтреалю.

Андрій Добрянський

КЛАРЕНС КЕЛЛІ ЗАПРИСЯЖЕНИЙ НА ПОСТ ДИРЕКТОРА ЕФ-БІ-АЙ

Кензас Ситі, Мізурі. — В понеділок, 9-го липня, Кларенс К. Келлі, в присутності президента Ніксона, був заприсяжений на пост директора Еф-Бі-Ай та обіцяв захищати цю аґенцію від невідповідних зовнішніх впливів. Келлі, який від 1961-го року був шефом поліції в Кензас Ситі, а перед тим понад 20 років був на службі Еф-Бі-Ай, заявив, що буде служити тільки справі справедливости та оминати будь-які впливи, які шкодили б цій справі. Еф-Бі-Ай недавно попало під критику за правдоподібну ролю в затаюванні Вотерґейтської афери. Президен Ніксон прибув на заприсяження Келлі з Сан Клементе, Каліфорнія, а опісля відлетів до Вашингтону. У своїй промові до близько 12.000 людей, які зібралися на цю церемонію, Президент цілком не згадав про Вотерґейтську аферу. Натомість він говорив про досягнення його уряду в закордонних і внутрішніх справах. Президент Ніксон говорив про відпруження, яке настало між Америкою та Совєтським Союзом, згадував про поліпшення відносин з комуністичним Китаєм, обговорював ситуацію в Індокитаю, хоч ці справи цілком не входять в компетенцію Еф-Бі-Ай. Він також згадував про боротьбу його уряду проти наркотиків, вуличних злочинів та заворушень на університетах. Більшість слухачів були прихильно наставлені до президента Ніксона, хоч була й мала група демонстрантів, які вигукували питання, зв'язані з Вотерґейтською аферою. Президент на ці питання не давав відповіді. Президент Ніксон сказав, що він вибрав Кларенса Келлі на пост директора Еф-Бі-Ай за його прикладну службу на пості шефа поліції Кензас Ситі та за його 20-тирічну службу в Еф-Бі-Ай. Службовці Еф-Бі-Ай, сказав Президент, знають, що їхнім директором буде один з них, який розуміє їхні проблеми та яким вони можуть гордитися. Кларенс Келлі у своїй промові висловив надію, що Еф-Бі-Ай зможе знову виконувати свої завдання так як за часів Джей. Едгар Гувера. Келлі заявив, що він і його співробітники, будуть завжди пам'ятати, що вони стоять на послугах закону, а не є панами закону. Кларенс Келлі став другим з черги постійним директором Еф-Бі-Ай. Першим був Гувер. Після його смерти, президент Ніксон був найменував на цей пост Л. Патріка Ґрея, але Ґрей відкликав свою кандидатуру через сильний політичний натиск на нього, зв'язаний з Вотерґейтською аферою. Тоді тимчасовим директором був назначений Вілльям Ракелсгавз, який дав свою згоду виконувати обов'язки директора тільки до часу, коли Президент підшукає іншого кандидата на цей пост. По кількох тижнях пошуків президент Ніксон найменував Кларенса Келлі, який тепер офіційно став директором Еф-Бі-Ай.

Окружний Комітет Відділів УНС Торонта плянує найактивнішу участь у теперішній передконвенційній кампанії

Торонто. — Найактивніша участь у проголошеній Головним Екзекутивним Комітетом 1-го липня передконвенційній і перед'ювілейній організаційній кампанії Українського Народного Союзу була головним предметом чергових нарад Окружного Комітету Відділів УНС метрополітального Торонта, що відбулися тут минулої п'ятниці, 6-го липня, у вечірніх годинах у приміщенні Українського Інституту св. Володимира. В нарадах, які відкрив, вітаючи приявних, і якими проводив голова Округи д-р Осип Бойко і під час яких секретарював М. Поронюк, взяло участь 28 осіб. Вступну молитву провів о. Роман Набережний. Звідомлення з організаційного стану Округи склав обласний організатор, голова Головної Ради УНС Василь Дідюк. Головну доповідь про стан і розвиток УНСоюзу та потребу його постійної розбудови, до чого окрему нагоду дає теперішня передконвенційна і перед'ювілейна організаційна кампанія, виголосив приявний на нарадах головний предсідник Йосип Лисогір. В дальших дебатах взяли участь: о. Мирон Стасів, проф. Ілля Курман, И. Бурій, Я. Ковальчук, Богдан Зорич, В. Шаран, пані Куца і пані Мельник та В. Остап'як. Під час дебат заторкнено також справу придбання в Торонті Дому УНСоюзу для вжитку Відділів і членів Округи.

„Перлини української культури'' на Союзівці

Союзівка, Керґонксон. — Зразки багатої і різноманітної української культури становили зміст мистецько-розвагової програми, що її вивели молоді і талановиті працівники Союзівки в суботу, 7-го липня, на цій оселі УНСоюзу під оплески численно зібраних гостей у вигідно охолоджуваній концертовій залі павільйону „Веселка''. Конферансьє Аня Дидик, у вступному монолозі власної композиції, пояснила тему програми вечора, яка проходила під заголовком „Перлини Української культури'': Українська музика, пісня, танок і мистецьке слово перепліталися в рамцях одногодинної програми і знайшли талановитих виконавців в особах студентів - працівників.

Три українські народні танки — „Квіти України'', „Гонивітер'' і „Залицяння'' — виконали Оксана Бачик, хореограф групи, її молодша сестра Ляриса Бачик, учасниця дитячого табору на Союзівці, Дженис Пастушин, Каролина Волоник і Юрко Мекай, двоє останніх члени української танцювальної групи в Маямі, Флорида. Квартет „Соловейки'' в складі Оксана Борбич, музичний керівник, Соня Муравська, Дарія Бакалець і Адріяна Палієнко виконали три популярні пісні під акомпаніямент ґітар. Дуо Оксана Борбич і Христина Шкудор відспівали дві пісні під акордеоновий акомпаніямент Володимира Добущака, музичного керівника програми, який опісля виконав власну композицію на акордеоні „Прогулька в Карпатах''

(Закінчення на стор 3-ій)

ПОМЕР ІНЖЕНЕР РОДІОН СЛІПИЙ

Лос Анджелес, Каліфорнія. — Тут помер на 65 році життя і був похований 26-го червня ц. р. відомий громадський і культурний діяч, інж. Родіон Сліпий, братанок Блаженнішого Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого. Народжений 1909 року в селі Заздрість, Теребовельського повіту, сл. п. Родіон Сліпий був у ЗСА фільмовим продуцентом і засновником фільмової компанії „Рода'' в Голлівуді.

Державний секретар Роджерс підписав у Празі консулярну конвенцію з ЧССР

Прага. — В понеділок 9 липня ц. р. тут відбулося підписання консулярної конвенції між З'єднаними Стейтами Америки і Чехо-Словацькою Соціялістичною Республікою. В імені ЗСА підписав конвенцію державний секретар Вільям П. Роджерс, зупинившися у Празі в поворотній дорозі з Гельсінок із Европейської Конференції для справ безпеки і співпраці. Відбулося підписання конвенції про відновлення консулярних взаємин між ЗСА і ЧССР на запрошення Чехословацького уряду, передане міністром закордонних справ Бугуславом Чнупеком під час зустрічі з Роджерсом в Об'єднаних Націях восени минулого року. У своїй промові після підписання конвенції міністер Чнупек стверджував факт пожвавлювання і збільшування контактів комуністичних держав, в тому числі й Чехо-Словаччини із З'єднаними Стейтами Америки, підкреслюючи водночас „радість'' Чехо-Словаччини, що вона йде в цьому за прикладом своїх „найкращих друзів'' — Совєтського Союзу й інших соціялістичних держав. Під час розмов з представниками чехословацького комуністичного режиму державний секретар Роджерс передав список тридцять й однієї особи, членів 17 родин у Чехо-Словаччині, які мають своїх рідних у ЗСА і хотіли б туди еміґрувати. Була заторкувана також справа фінансових претенсій, в тому 72-мільйонової компенсації, що її вимагають ЗСА за американське майно в ЧССР і звороту ЧехоСловаччині 18.4 метричних тонн затриманого Америкою чехословацького золота, вартість якого під сучасну пору виносить 70 мільйонів долярів. Одна метрична тонна має 2 200 фунтів. Дальші розмови в цих справах визначено на вересень і в справі культурної виміни — на жовтень 1973 р.

Зміни у практиці совєтської зовнішньої торгівлі

Москва. — Обсерватори ситуації на відтинку совєтської політики, інформують, що совєтський режим започаткував далекойдучу реформу своєї адміністраційної зовнішньої торгівлі. Не йдеться тут про зміну монопольного становища совєтської держави, але про впровадження нових, більш елястичних методів у веденні торговельних трансакцій із закордоном. Такі „реформаторські'' тенденції в СССР з'явилися від часу, коли почалися заходи про підвищення торговельних американсько - совєтських контактів. Основна трудність, на яку натрапляють закордонні торговельні представники у своїх контактах з міністерством зовнішньої торгівлі СССР, це те, що в СССР немає якостево високих продуктів, на які був би попит на Заході. У висліді, торговельний баланс є некорисний для СССР, який хотів би цю ситуацію поправити. Звідси мова про „взаємовигідну'' торгівлю, але, як виявляється, в гру може входити така совєтська сировина як природний газ, чи нафта. Інші труднощі, на які досі натрапляють в Москві західні торговельні представники, це брак можливостей вільних контактів і брак навіть задовільних приміщень. Крім того, бюра західніх фірм в Москві не можуть дістати справді кваліфікованої секретарської обслуги. Не зважаючи на всі роблені заходи, коли йдеться про ЗСА, то досі тільки три компанії мають в Москві свої представництва. Під сучасну пору совєтський уряд доручив економістові Н. Н. Іноземцеву зайнятися реформою совєтської зовнішньої торгівлі. Загальний нагляд над зовнішньою торгівлею має Міністерство зовнішньої торгівлі СССР, яке очолює Н. С. Патолічев від 1958 року.

Покращала позиція доляра на світових біржах

Базель, Швайцарія. — Після довшого періоду обнижування вартости доляра на біржах в Европі та Японії, у висліді чого вартість доляра досягнула найнижчого рівня в історії порівняно з іншими важливішими валютами світу, почався деякий зворот на краще. Стимул для цього дали вістки про те, що американський Уряд приготовляє у погодженні з Центральним банком заходи, щоб зупинити дальше обниження вартости доляра. Ніяких інформацій про те, які будуть застосовані заходи, не подано. Американські фінансові експерти, а також експерти західних держав вважають, що вартість американського доляра на ринку є фактично нижча порівняно з його реальною вартістю.Ніхто, однак, не може дати відповіді на те, що властиво спричиняє постійне знижування вартости доляра. Деякі експерти вважають, що йдеться тут про психологічний фактор такого порядку, як, наприклад, вплив вотерґейтської афери, а також труднощі ЗСА з торговельним дефіцитом.

У Вискансині відбувається Вишкільний табір СУМА „Орлине Гніздо''

Варабу, Вискансин (Оля Голяш). — 30-го червня ц.р. тут на оселі СУМА почався Вишкільний табір. Назва табору „Орлине Гніздо'', а підтабори — „Горлиці'' та „Орли''. Табір дальше ділиться на курені та шатра. До команди табору входять: командант сеньйор Теодор Чурма, писар дружинниця Ірина Голод, обозні — дружинниця Люба Левицька та дружинник Тарас Дрозд, культурно-освітні референти та хронікарі дружинниці Марійка Кміт та Оля Голяш, мед-сестра Ірена Харко. Головним виховником табору є д-р Петро Мірчук, а до дальшого складу виховників входять: п. Рен, який загостив до нас із далекої Німеччини, сеньйор д-р Павло Надзікевич, Надія Голяш, сеньйор мгр Євген Гановський, голова Головної Управи СУМА, сеньйор Степан Голяш та інспектор Іван Малюк. Офіційне відкриття табору відбулося 1-го липня. Цього ж самого дня табір окремим апелем відзначив 32-гу річницю Акту Відновлення Української Державности 30-го червня 1941 року. Табір вшанував цю подію словом, що його виголосив д-р Мірчук, та віршем, продеклямованим старшою юначкою О. Попіль. Цього ж дня була відслужена Служба Божа. На табір прибули юнаки та юначки із Чикаґо, Палатайну, Міннеаполісу, Милвокі, Парми, Детройту та Каліфорнії. Всіх учасників-таборовиків є 54. Табір „Орлине Гніздо'' триватиме два тижні, під час яких таборовики підготовлятимуться на іспити І-го та ІІ-го Впорядника та І-го Виховника.

ПІДГОТОВЧИЙ КОМІТЕТ ДРУГОГО СКВУ ВІДБУВ У ТОРОНТІ ЧЕРГОВІ НАРАДИ

Торонто. — З кінцем минулого тижня, в суботу і неділю 7 і 8-го липня, тут відбулися чергові наради Підготовчого Комітету Другого Світового Конгресу Вільних Українців, який має відбутися тут на початку листопада цього року. В нарадах взяли участь: голова Підготовчого Комітету о. митрат д-р Василь Кушнір, заступник голови Йосип Лисогір, який проводив нарадами, секретарі Ігнат Білинський і Микола Плавлюк і проф. д-р Богдан Гнатюк, проф. д-р Петро Кондра, мгр. Іван Іванчук і сенатор Павло Юзик. Під час нарад вислухано та обговорено звіти, що їх склали голови Організаційної і Програмової Комісій Микола Плавюк й Ігнат Білинський та винесено ряд рішень щодо організації і програмового переведення Конгресу.

Напередодні Конгресу відбудеться багато світових з'їздів, між ними: СФУЖО, українських журналістів, кооператорів, СУМ, КР ІСНО Українського Визвольного Фронту, Мирян УКЦ, Ветеранів, СКВОР, Світової Ради Суспільної Служби. Всі ці з'їзди будуть відбуватися у Торонті і їхні наради будуть закінчені перед відкриттям Другого Конгресу СКВУ в дні 1-го листопада 1973 р.

В програмі нарад розглянено проєкти програмових матеріялів Другого Конгресу: Звернення до українського народу в Україні, Звернення до українців поза межами України, Меморіял в обороні прав людини в Україні до ООН і урядів країн нашого поселення, а теж зголошені поправки до статуту СКВУ. В подробицях намічено тематику та доповідачів студійних семінарів, які відбуватимуться під час Другого Конгресу. Після доповіді на пленарній сесії в дні .-го листопада про „Положення в Україні і завдання української національної спільноти у вільному світі'', делегати матимуть змогу працювати в одному з таких студійних семінарів:

1. Оборона прав людини в Україні на форумах міжнародних організацій;
2. Аналіза руху спротиву в Україні;
3. Церковно-релігійні проблеми в Україні;
4. Роля молодого покоління в русі спротиву в Україні і його вплив на українську молодь у вільному світі;
5. Русифікація університетів і вищих учбових закладів України: суспільні науки;
6. Колоніяльний визиск України Москвою.

В дні 3 листопада буде ви-

(Закінчення на стор. 4-ій)

В Івано-Франківську засудили поета Тараса Мельничука на 3 роки ув'язнення і знищили його рукописні твори

Лондон (УЦІС). — Тарас Ю. Мельничук, молодий поет з Гуцульщини, народжений 1933 року в селі Яблунів Косівського району Івано-Франківської области, був засуджений на весні 1972 р. обласним судом в Івано-Франківську на 3 роки виправно-трудової колонії суворого режиму за „антирадянську пропаґанду'' (ст. 62 КК УССР). Касаційну скаргу Т. Мельничука Верховний суд відкинув і присуд затвердив.

З фраґментів 3-денної судової розправи, що продісталися з-поза закритих дверей суду, можна скласти приблизний образ про особу, життя й обвинувачення молодого поета.

Тарас Мельничук походить з селянської родини, яка працювала в колгоспі. Закінчивши середню школу, він мусів заробляти на життя і допомагати своїй старій і хворій матері, яка не могла вижити з пенсії колгоспної пенсіонерки по 9 карбованців місячно, а потім і своїй малій доньці. Але дальших студій він не зрікся. Щоб здобути вищу освіту, Тарас, попри свою щоденну працю, записався на заочні курси Московського літературного інституту ім. Горького Спілки письменників СССР. Як студента ІІІ курсу його арештовано 24 січня 1972 р. в м. Косові і дальші його студії назавжди унеможливлено.

Не лякався Т. Мельничук фізичної праці, яка не була під смак, ні під силу поета. Він працював лісорубом, ге-

(Закінчення на стор 3-ій)

Едвард Козак видав книжку гуморесок і фейлетонів „Гриць Зозуля''

Детройт. — Тут у видавництві гумористично - сатиричного журналу „Лис Микита'' появилася п.н. „Гриць Зозуля'' збірка гуморесок і фейлетонів головного редактора названого журналу Едварда Козака-Ека. На зміст цієї багато ілюстрованої рисунками й карикатурами автора книжки склалося 107 гуморесок, фейлетонів і монологів, друкованих у журналі „Лис Микита'', почавши від виходу його першого числа у Німеччині 1948 року, як також частково нових, перероблених з листів на гуморески. Появлялися ці фейлетони майже кожного місяця у формі листів створеного Едвардом Козаком гумористичного персонажу Гриця Зозулі до „Чесної сліти'', писаних якимось із галицьких діялектів, або й штучно створеною під його лад говіркою. У передмові від автора сказано, що „Гриць Зозуля за наміром автора мав би бути уособленням ,хлопської філософії', чи, як дехто в нас називає, ,хлопського розуму'. Цим дуже примітивним, але дуже правдивим розумуванням, він мав би розглядати різні наші громадські, політичні та побутові справи і болячки.'' До збірки включені також ілюстрації із створеної Едвардом Козаком серії „Типи галицького села'' із поясненнями до них того ж таки Гриця Зозулі. Збірка попереджена фейлетоном п.н. „Гриць Зозуля, що він за один і звідки взявся''. Едвард Козак, народжений 1902 р. в Стрию, карикатурист, гуморист і маляр, був ілюстратором і редактором гумористичних журналів „Зиз'' в 1926-1933 р.р. і „Комар'' в 1933-1939 р.р. у Львові та „Лиса Микити'' у Німеччині й ЗСА з 1948 р., як також ілюстратором цілої низки видань, зокрема дитячих. Окремими виданнями вийшли альбоми „ЕКО'', „Село'' та „УСС''. Замовляти книжку можна у видавництві: The Fox, 4933 Larkin, Detroit, Mich. 48210.

Едвард Козак - Еко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Гарантія миру

Під кінець минулого тижня в Гельсінках закінчилася перша фаза Европейської конференції для справ безпеки і співпраці. 18 вересня в Женеві розпочнеться друга фаза Европейської конференції, а 30 жовтня розпочнуться переговори про обмеження в Европі збройних сил і зброєння в загальному між ЗСА та СССР.

Можна б наводити більше прикладів дипломатичної активности в останньому часі, але цих кілька найновіших даних вказують на те, як на практиці здійснюється теза президента Р. Ніксона про конечність переходу „від періоду конфронтацій до періоду пертрактацій". Провідною думкою у всій цій активності, зокрема, коли йдеться про американський Уряд, є створити передумови для тривалого миру в Европі та цілому світі і не допустити до вибуху нової світової війни.

Все таки, які б не були позитивні вигляди на мир у світі і які заяви не складали б різні уряди про свою готовість зберігати мир, ні ці заяви, ні найкраще зформульовані договори не забезпечать миру у світі доти, поки той світ буде таким, яким є і поки у світі існуватимуть режими, які ціллю своєї політики ставлять боротьбу за встановлення у світі власної гегемонії. Ніхто, очевидно, нічого не може закинути, наприклад, проєктові „генеральної декляції", запропонованої у Гельсінках Громиком від імени уряду СССР у справі засад, на яких мав би спиратися мир на цьому континенті. Цей проєкт має багато гарних фраз і заяв, але коли розглядати його в контексті цілої совєтської політики, а в першій мірі „доктрини Брежнєва", тоді він набирає цілком інакшого характеру.

Маючи все це на увазі, треба погодитися з твердженням державного секретаря В. Роджерса з 23 квітня ц. р., коли він, обговорюючи американську зовнішню політику і бажання закріпити тривалий мир у світі, перестерігав проти того, щоб зменшувати силу Америки. З приводу закінчення першої фази Европейської конференції варто нагадати його слова про те, що, „щоб побудувати стабільний і мирний світ, якого всі ми прагнемо, З'єднані Стейти мусять зберігати свої політичні та оборонні зобов'язання" і мусять мати потрібну силу, щоб „охороняти американські інтереси".

Знищують літературу

Виключення російського прозаїка і поета Владіміра Максімова із Спілки Письменників СССР — ще один визначальний факт для основних тенденцій совєтської літературної політики. Виключений 40-літній В. Максімов є одним із найвидатніших представників совєтської літературної молоді післясталінського періоду. Широку популярність здобув він виданою 1956 р. збіркою поезій „Покоління на варті", зокрема ж повістями „Ми устатковуємося на землі" і „Живе людина". Написаного ним великого роману „Сім років творіння" цензура не дозволила надрукувати в СССР, і він появився в „Самвидаві", а звідти його передруковано за кордоном російською мовою і в перекладі на французьку, німецьку, еспанську та італійську мови. Готується переклад цього роману в перекладі на англійську мову. Другий роман В. Максімова „Кварантина" вийшов також у „Самвидаві" минулого року.

Справа з В. Максімовим не перша в історії такої режимної „творчої" спілки, як нею є Спілка Письменників СССР. Так само, як і В. Максімов, минулими роками виключено з цієї „спілки" таких російських письменників, як Борис Пастернак, автор популярного й забороненого в СССР роману „Доктор Живаго" та лавреат нобелівської премії і недавно Олександер Солженіцин, автор романів „У першому колі", „Раковий корпус" і „Серпень 1914", також лавреат Нобеля. Виключення їх доводить, що комуністичному режимові не потрібні справжні таланти чи й навіть письменники світової слави. Понад талант, справжню літературну творчість совєтські цензори та комісари від літератури ставлять слухняних літераторів, авторів пересічних романів чи поетичних творів, написаних згідно з директивами партії й КГБ.

Подібна ситуація також з літературою в Українській ССР, загнаною в казарми т. зв. Спілки Письменників України. З неї також виключають тих, що проявили себе чи то своїм талантом чи творами. Тільки протягом трьох останніх років із СПУ виключено таких видатних літературознавців і літературних критиків, як Віктор Іванисенко і Іван Дзюба, які зуміли сказати нове слово й утвердитися в літературі своїми працями і дослідженнями. Недавно виключено із СПУ Олеся Бердника, автора кільканадцятьох науково - фантастичних повістей, виданих українською мовою й перекладених на різні чужі мови. Крім названих цілий ряд дуже талановитих і вже заавансованих літературних критиків, прозаїків і поетів, таких, як І. Світличний, Є. Сверстюк, В. Чорновіл, Василь Стус, Ігор Калинець та інші, заарештовано і позасуджувано на довгоречинцеве ув'язнення.

Наведені факти свідчать, що ніякої свободи творчости в СССР не було й немає. Вони доводять, що створені режимом „творчі" спілки, такі, як СПУ, це тільки керовані органами КГБ установи для нагляду над літераторами і для цензурування їх творчости.

Зміни у законодавстві УССР

Київ. — На шостій сесії Верховної Ради Української ССР 29 червня затверджено ряд т. зв. указів Президії Верховної ради УССР, що стосуються різних аспектів життя в УССР, а одночасно заторкують і саму конституцію УССР. Попри такі „укази" Президії Верховної ради, як в справі збереження книжкових фондів бібліотек, порушення правил охорони електричних сіток тощо, маємо справу з „указами" важливішого порядку, в тому з такими, як скасування міністерства радгоспів Української ССР і перетворення його у союзово - республіканське, в справі посилення „охорони соціялістичної власности, в и х овання громадян і службових осіб у дусі поважання законів", а також в справі заходів і боротьби „проти пияцтва і алькоголізму". Затверджуючи перетворення республіканського міністерства радгоспів у союзно - республіканське відповідно змінено конституцію УССР, обтинаючи і так вже майже до нуля зведену компетенцію т. зв. уряду УССР, який навіть на папері перетворюється у „відділення" уряду СССР на Україні. Має свою окрему вимову „указ" в справі боротьби з „розкраданням соціялістичного майна". Як виходить з мотивації закону, „совєтська мораль" знайшлася на такому рівні, що без спеціяльного закону не можна добитися пошанування „соціялістичного майна". Це саме стосується поширеного в УССР пияцтва і алькоголізму, на що, безперечно, впливають побутові умови та підсовєтська дійсність.

Степан Женецький

ЧОГО БРЕЖНЄВ НЕ СКАЗАВ АМЕРИКАНЦЯМ?

Про недавню візиту Леоніда Брежнєва у ЗСА та його довгі розмови з през. Ніксоном появилося і появляється багато коментарів і оцінок в американській пресі, в яких цю „вершинну зустріч" обговорюють на всі лади.

Цікаво відзначити, що в тих коментарях, з одного боку, просто, що так скажемо, „теляче захоплення" американських журналістів і репортерів, усім тим, що говорив і що приобіцяв цей хмуробровий, незграбний, з манерами кльовна „червоний московський цар"; а з другого боку появилися дуже розумні, вдумливі і речеві оцінки тієї візити та її наслідків відомих американських знавців СССР.

Дуже цікаву промову Л. Брежнєва, яку він виголосив до американського народу через телевізію і радіо під час перебування у ЗСА, дав відомий американський політичний коментатор і один з кращих знавців СССР Пол Вогл у статті „Чого Брежнєв не сказав американцям", що була надрукована в „Кріщен Саєнс Монітор" з 28 червня. Стаття ця цікава ще й тим, що цей американський коментатор згадує в ній, як, зрештою, дуже часто він це робить у своїх коментарях про українців та про інші поневолені Москвою народи.

Чого Брежнєв не сказав у своїй промові?

У своїй довгій промові до американського народу, що її Брежнєв виголосив 24-го червня, він склав багато таких заяв, що їх важко буде зрозуміти найкращим совєтознавцям, а ще більше замовчав таких справ, які ще важче вияснити.

У промові Брежнєва не було ані найменшої згадки про основну ціль совєтських проводирів — про „безкомпромісову боротьбу проти буржуазної капіталістичної ідеології". А якраз ця тема була обговорювана в редакційній статті, що була надрукована в органі совєтської армії, щоденнику „Красная Звезда" з 24 квітня ц. р.

А щоб американці не думали, що може совєтська політика змінилася від квітня ц. року, американський коментатор вказує на довгу статтю Васілія Степанова, редактора провідного партійного двотижневого журналу „Коммунист" п. з. „Тріюмф ленінських партійних принципів", у якій говориться про „несумісність комуністичної і капіталістичної ідеології". Ця сама стаття появилася також у журналі „Партийная Жизнь".

Маршал Гречко співає тієї самої пісеньки

Міністер оборони, маршал Андрей Гречко, тепер уже член Політбюра, отже найвищої кремлівської кліки, яка рядить червоною московською імперією, співає тієї самої пісеньки про „неможливість співжиття комунізму з капіталізмом" у гостро войовничій статті, що була надрукована у тому ж „Коммунисті".

„Щоб жити в мирі, ми мусимо довіряти одні одним, а щоб довіряти одні одним ми краще одні одних пізнаймо, — сказав Брежнєв. — Ми хочемо, — продовжував кремлівський ватажок, — щоб американці пізнали наш стиль життя і зрозуміли наш спосіб думання"...

Чому ж тоді, запитує П. Вогл, совєтська влада обмежує зїзд західніх журналістів радіюсом 30 миль від центру совєтської столиці і навіть у цьому обмеженому просторі дозволяє уживати тільки певні дороги?

Або як американці пізнають стиль життя і зрозуміють спосіб думання сільської совєтської людини, коли колгоспникам і радгоспникам відмовляється пашпортів і дозволяється перебувати в місті не довше, як п'ять днів?

У своїй промові до американського народу Брежнєв говорив, що „є ще багато людей, які радше говорять про мілітарні приготування та збросні перегони, ніж дискутують про... мирну співпрацю".

Але маршал Гречко, який від квітня є товаришем Л. Брежнєва у Політбюрі, писав кілька тижнів тому, що „мілітарно - політичні вправи тепер набрали ще більшого значення, ніж під час війни".

„Я не знаю, где так вольно дышет человек"

„Ми гордимося тим, — говорив Л. Брежнєв у тій своїй промові, — що створили найбільш стабільну державу, яка запевняє всім своїм громадянам соціяльну справедливість".

Проте, в СССР все ще існують сотки „поправних робітничих таборів", насправді концтаборів. В цих таборах, багато з яких знаходяться навіть недалеко Москви, тримають біля мільйона політичних і релігійних дисидентів. Докладні дані про ті концтабори зібрав і оприлюднив проф. Петро Реддевей із Лондонського Економічного Інституту з допомогою підсовєтських баптистів.

„Нації і народи в нашій країні стали рівними", — говорив Брежнєв у своїй промові до американського народу. Алеж загально відомо, що в Совєтському Союзі арештують багато українців кожного тижня. Тисячі українців держать у робітничих таборах, де, як розповідають колишні їхні в'язні, панують т а к і брутальні й нелюдяні відносини, як це було за часів Сталіна. Також грузини, литовці та інші національності зазнають великих утисків.

Кремль саботує обопільне пізнання

Коли всі погоджуються з тим, пише П. Вогл, що Захід і Схід „повинні краще себе взаємно пізнати", залишається фактом, що громадяни СССР мають доступ лиш до тих західніх публікацій, що їх видають комуністичні партії. „Правда", „Известия" та інші совєтські газети і журнали можна легко купити в більшості західніх держав, але західні туристи ніяк не можуть купити в СССР західніх газет і журналів.

Брежнєв говорив, що він і совєтські народи очікують, що мир наступить „в недалекому часі", але совєтський режим і партія рішені далі утримувати таку мілітарну і політичну систему, яка не відповідає демократичним країнам Заходу.

Брежнєв і його партія найбільше зацікавлені в тому, щоб встановити найтісніші економічні зв'язки на великих американських кредитах. Вони хочуть таких відносин між кредитором і боржником, в яких боржник, тобто СССР, стане сильнішим, ніж кредитор, тобто ЗСА.

Чи співпраця між СССР і ЗСА, про яку говорив Л. Брежнєв, закінчує свої цікаві висновки Пол Вогл, доведе до того, що народи обох держав направду краще один одного пізнають, залежатиме від того, чи кремлівські ватажки визбудуться підозрінь, а насправді страху перед Заходом, чи вірніше перед його демократичними ідеями, і відкриють свої кордони для американців, як американці відкрили для них.

Тут можемо забавитися у політичного „ворожбита" і передсказати, що кремлівські заправили ніколи того не зроблять, бо це був би кінець їхньої червоної імперії.

М. Мельник

ЧОМУ НАУКОВИЙ ФОНД?

Хоч грошей у ньому й небагато, Науковий Фонд Українсько - Американської Асоціяції У н і верситетських Професорів існує. І він уже не пропаде. Покищо жертводавців мало, і незвичайно рідко трапляється, що хтось дасть сто долярів. Найбільша кількість пожертв між одним і десятьма долярами. Комбінація малої кількости жертводавців і малих пожертв скорому ростові Фонду не сприяє. Та прийде час, і Фонд зросте до такої міри, що почне діяльність в куди більших розмірах. Ці рядки пишу тому, щоб момент цей приспішити.

⁂

Науковий Фонд збудований на принципах найбільш відомих і ефективних американських інституцій. Про ці справи я дещо знаю, бо під час двох вакацій працював в одній із найбільших такого роду установ. Новий статут Фонду передбачає Раду Директорів, Управу Фонду і директора Фонду. Рада Директорів складатиметься з визначних громадян. Вона буде призначати директора Фонду, затверджувати бюджет і встановлювати загальну політику Фонду. Управа складається з членів Управи УААУП і затверджує видатки на наукові цілі. Директор Фонду займається адміністрацією цієї установи. В статуті зазначено, що Фонд може витрачати гроші тільки з прибутків із інвестицій, а не з капіталу. Статут встановлює теж критерії, на основі яких можна гроші витрачати на наукові цілі, як теж критерії для інвестицій капіталу.

⁂

Наші люди час від часу чують про Фонд і, дивлячись на розмір їхньої фінансової підтримки, до Фонду ставляться скептично. Для такого скептицизму в дійсності багатьох причин немає. Дозвольте продискутувати кілька питань, що люди їх найчастіше ставлять.

Чи є у Фонді компетентні люди?

Питання це актуальне тому, що від якогось часу багато наших людей прийшло до переконання, що компетентних науковців можна знайти тільки в двох - трьох найкращих університетах. Директором інституції, в якій я працював, був добрий науковець. Та він давав гроші людям, які багато більші науковці, ніж він. Один із них недавно дістав нагороду Нобеля.

Щоб визнаватись на науковій праці, треба, звичайно, самому щось написати й опублікувати. Кожний науковець знає, що коли хтось написав кілька наукових статтей, що їх опублікували журнали, у яких дуже тяжко щось вмістити, і опублікував одну - дві монографії, що мали добрі критичні огляди в найкращих журналах з тієї ділянки, тоді він напевно на науковій праці визнається. Теперішній директор Фонду вповні задовольняє ці критерії. Також в Управах Асоціяції були, є і будуть такого роду люди. Вони дуже часто нашому загалові невідомі, та шановний читач може бути певний, що в Асоціяції їх більше, як досить.

⁂

Чи фірма Наукового Фонду не буде людей від нього відстрашувати?

Це також важливе питання. Насамперед треба зазначити, що завдання Фонду в першу чергу підтримувати праці, писані англійською мовою. Працями, писаними українською (і англійською) мовою займається цілий ряд інших інституцій. Крім цього незвичайно важливо і корисно, щоб про европейський схід писали не тільки українці, але й неукраїнці.

Отже, чи Фонд зуміє притягнути до співпраці людей іншого національного походження? Відповідь, без найменшого сумніву, — так! Професійні організації університетських професорів в Америці дуже поширені і деякі з них дуже могутні. Вони видають журнали, підтримують наукові інститути і встановлюють наукову політику. Кожний американський науковець про це знає і тому не має найменшої причини думати, що Науковий Фонд може мати труднощі під цим оглядом. Навпаки! Ця фірма багато краща, як дехто думає. З огляду на велику кількість членів по різних університетах, Фонд має виїмково добру можливість притягнути до співпраці неукраїнців.

⁂

Дехто ставиться неприхильно до Фонду тому, що, на їхню думку, він конкурує з іншими установами. З поданих вище завваг виходить ясно, що і о р г анізаційна форма, і адміністрація, і завдання Фонду в значній мірі відмінні від інших установ. В Америці є десятки таких інституцій, і ніхто тим не журиться, поки ті інституції знаходяться в компетентних руках, виконують корисну працю і роблять це в економічний спосіб.

⁂

Фонд має дуже малу кількість своїх прихильників, але варто щоб ця кількість збільшилась. Думаю, що прийде час, і українська громада займе прихильніше становище до цієї установи. Хоч часто чуємо нарікання на надмірну кількість збірок на народні цілі, мені здається, що українська громада такого роду установу не тільки потребує, але й може собі дозволити її мати.

Як можна Фондові допомогти? Висилаючи раз на рік якусь пожертву. Адреса Фонду подається час від часу в українській пресі. Фонд висилає також листи до певної кількости людей, і на них варто відгукуватись. Кожна пожертва буде додана до наявного вже капіталу. Чим більші будуть прибутки з того капіталу, тим більше корисної праці Фонд зможе виконати.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ВИЯСНЕННЯ ДИРЕКЦІЇ ІСТОРИЧНО-ФІЛОСОФІЧНОЇ СЕКЦІЇ НТШ В СПРАВІ „ЛЕГАЛЬНО-СТАТУТОВИХ І ІСТОТНИХ (МЕРИТОРИЧНИХ) ПІДСТАВ СЕКЦІЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В НТШ"

Ми одержали — з деяким запізненням — 108-ме число „Свободи" з 12 червня з листом проф. д-ра М. Чировського, у якому автор намагається вияснити істотні підстави спроб заснувати нову Секцію Історії України в НТШ і з'ясувати її легально-статутові підстави. На жаль, автор посилається тільки на одні — вигідні йому — постанови статуту, промовчуючи інші, які саме заперечують легальність нової Секції. Тому його лист вимагає спростування, і ми просимо вмістити нашу відповідь. Додержуватимемося схеми самого автора і відповідатимемо насамперед на питання легальности чи нелегальности творення нової Секції, а потім перейдемо й до істотних міркувань про потребу такої нової Секції.

1. Це правда, що 20-та стаття, на яку посилається проф. Чировський, передбачає, що „нова Секція твориться, коли до неї зголоситься найменше 10 дійсних членів", але автор не згадав наступної статті, яка виразно уточнює: „Дійсний член може належати лише до однієї секції. Перейти до другої секції може лише за згодою тієї секції, до якої переходить і виступаючи з першої".

Отже, при заснуванні нової Секції треба було не тільки зібрати 10 членів, але й освідомити, що вони: 1) можуть належати тільки до тієї нової і 2) мусять вийти з Історично - Філософічної Секції (чи іншої, до якої вони перед тим належали).

Констатуємо, що цього не було, і, як потім виявилося, дехто з членів, зголошуючи свій вступ до нової плянованої Секції, не був свідомий, що він мусить вийти з Історично - Філософічної Секції. Коли ці кандидати довідалися про цю постанову статуту, то відмовилися від приналежности до Секції Історії України і далі брали участь у працях Історично - Філософічної Секції НТШ. Крім того констатуємо, що за двома винятками ніхто з членів нової Секції не зголосив свого виходу з Історично-Філософічної Секції, а ті два члени зробили це не спонтанно — за постановою статуту, а щойно в ході розвитку дальших подій.

Таким чином не дотримано постанов 21 статті статуту, і тому відпадає один з елементів правовости тієї Секції, а взагалі — послідовно — навіть невідомо, чи нова Секція нараховує при дотриманні 21 статті 10 членів, що їх вимагає для постання Секції стаття 20-та.

2. Нова Секція не мала законного затвердження Головною Радою НТШ, бо її затверджено на засіданні, у програмі якого не було передбачено пункту про затвердження нової Секції. Тим часом статут Головної Ради вимагає, у параграфі 15 (точка в), що програми сесій Головної Ради укладає генеральний секретар у порозумінні з президентом, представляючи всі справи, які перейшли через канцелярію і належать до компетенції Головної Ради. Отже, цього не було, і не можна аргументувати, що пленум Головної Ради стоїть перед генеральним секретарем, бо саме генеральному секретареві належало перевірити, чи додержано всіх постанов статуту, а також і те, чи члени нової Секції знали постанову статуту про обов'язок приналежности тільки до однієї Секції, і чи вони зголосили вихід з попередньої своєї Секції та чи нова Секція має статутом вимагану кількість членів. Такого ствердження не було, і тому засідання Головної Ради не могло ухвалювати ніяких рішень у цій справі.

3. Незаконність рішення

(Закінчення на стор 3-ій)

І. Вовчук

ГОЛОДОВА ОБЛОГА УКРАЇНИ

(Слово до учасників жалобної протестаційної маніфестації, виголошене біля пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні 26-го травня 1973 р.)

(3)

Як не маневрує ханат ЦК КПСС в сільськогосподарській політиці то відступаючи, то затискаючи шруби над колгоспним збанкрутованим ладом, в країні не вистачає зерна на господарські потреби і для прохарчування населення. В тому може є вища закономірність, бо, як говориться в давній мудрості, „Хто підняв меча, щоб знищити чиюсь правду, від меча й загине". Примара голоду з року в рік тяжіє над урядом тоталітарної імперії. Хоч і хвалився П. Постишев і С. Косіор — перші секретарі КПУ, успіхами 1933 р., в яких „розбито гнізда українського націоналізму", українська дійсність нині, через 40 років, говорить протилежне.

Ледве живим підвівся український нарід після 1933 року, посіченим, виснаженим докраю. Вижив. Пережив і лихоліття Другої світової війни, після якої знов зазнав голодової акції. Вона теж прийшла не з неба, а з імперського штабу, як підтвердив „цар Нікіта" в своїх спогадах. А він же й був організатором повосєнно г о голоду, головним чином на лівобережних просторах України. Повоєнна голодова акція не мала розмірів 1933 року, бо в ті роки на західньоукраїнських землях діяла УПА під проводом УГВР і ОУН. Завдяки збройно-політичній боротьбі в ті роки Правобережжя не зазнало голоду, як то було на Лівобережжі. В „Літературній Україні" з 18 серпня м. р. просмикнулася лише згадка про нього. Кореспондент „Л. У"., закликаючи „х л і б о робів" ощаджувати хліб, повчав їх прикладом минулого. Працівниця Лідія Яненко розповіла таке: „А от я пригадую повоєнні роки. Жили ми тоді в селі, на Донбасі. Про хліб лише мріяли. А то ходили в ліс і збирали жолуді. Товкли їх у ступі, і виходило таке собі борошенце. З нього і пекли хліб. Він був дуже гіркий. Але їли, нічого не поробиш".

⁂

Поет національної ідеї Василь Симоненко про жах повоєнних часів говорить:

Коли б усі обдурені прозріли,
Коли б усі убиті ожили,
То небо, від прокльонів
посіріле,
Напевно б репнуло
від сорому й хули.

У скорботі згадуючи замучені мільйони українців, повертаймо лице до народу в Україні. На гіркому хлібі з жолудяного б о р о ш н а він підносився, пізнавав своє національне „я", обдурені прозрівали. В широкому процесі прозрівання творчі іскри кинуті відважними шестидесятниками, одержимими національною ідеєю, запалили полум'я національно-політичного становлення нації.

В імперському большевицькому штабі, мабуть, важали, що після голодових акцій і винищування „гнізд українського націоналізму" настане „порядок", нація упокориться. Прорахувались великодержавні стратеги. На урочистостях єдинодержавства, відзначаючи 50-річчя створення імперського комплексу, нинішній володар московського царства Брежнєв змушений був признати, що націоналізм поневолених націй дошкуляє урядові і клянові ЦК КПСС. Навіть вчорашній намісник московський на Україні П. Шелест, що довгі роки наполегливо боровся з українським націоналізмом, з в и чайно ж „буржуазним", заплутався в невидимих нитках національної ідеї, якими оповито українське життя. Вгруз в націоналізм, поборюючи його, і „втратив чіткі критерії" брежнєвського єдинодержавства з його формулою: „Серце вітчизни — Москва, серце дружби (інтернаціональної) — Росія".

Новий намісник на Україні В. Щербицький на квітневому пленумі партійної знаті з України з піною від злости кляв „буржуазний націоналізм", дорікаючи підвладній йому знаті партійній, що вона „не створила атмосфери нетерпимости до будь-яких нездорових в ідейно-політичному відношенні проявів". Згадую це, щоб ствердити, що ворог, хоч і завдав нації дуже великого горя, не упокорив її. В Україні нині, як і сорок років тому, іде змаг двох протиставних сил. По однім боці стоять сили, об'єднані національною ідеєю, націоналізмом, по другому — брежнєвське большевицьке єдинодержавство, що спирається на „глибоко інтернаціональний" російський народ.

Наша жалобна протестаційна маніфестація випала перед приїздом до ЗСА Леоніда Брежнєва — володаря московського царства з титулом генерального секретаря ЦК КПСС. Пригадуючи в скорботі вчорашню трагедію, ми протестуємо перед американським світом проти національно-культурного винародовлення, яке проводить в Україні комуністична партія, очолена Л. Брежнєвим. Він шукає економічної підтримки у великого бизнесу ЗСА, з яким комунізм веде невгаваючу боротьбу. Дещо подібне ділось і сорок років тому, коли ЗСА визнали СССР. Задивлений у зиски Армард Намер і інші представники великого бизнесу, вже підраховують прибутки, заплющують очі на те, що їхня економічна підтримка СССР скріпить владу ханату ЦК КПСС, помагаючи йому утримувати неключиме рабство над поневоленими Москвою націями.

Лихом нашого часу є байдужість до большевицьких злодіянь нині — мюнхенська хвороба пасивности і відступу. Вона поширилась і серед американського ділового світу. В гонитві за вигодами від торгівлі з країною неволі і тоталітаризму, люди великого бизнесу уникають суворої дійсности у відносинах між двома політичними світами, хоч у т ь обійти її. Заколисані обіцянками володарів московського царства про вигоди від „дружби", вони не хочуть чути закликів „Правди" до посилення боротьби з „реакційними ідеями", цебто з ними. Марні надії їхні на те, що сувора нинішня дійсність завтра якось обійдеться, зникне. Ні, не зникне й не обійдеться, — розплата за пасивність прийде.

(Кінець).

ВИЯСНЕННЯ ДИРЕКЦІЇ ІСТОРИЧНО-ФІЛОСОФІЧНОЇ СЕКЦІЇ НТШ В СПРАВІ „ЛЕҐАЛЬНО-СТАТУТОВИХ І ІСТОТНИХ (МЕРИТОРИЧНИХ) ПІДСТАВ СЕКЦІЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В НТШ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Головної Ради полягала ще й у тому, що на засіданні Головної Ради не були присутні законні представники Історично - Філософічної Секції НТШ, і вони не могли подати своєї думки в справі поділу Секції. Якщо б вони знали на підставі заздалегідь розісланої програми, що будуть рішатися і справи Історично - Філософічної Секції, вони б відповідно на це реагували.

4. Наступне питання леґальности чи нелеґальности нової Секції сполучується вже з істотною проблематикою. Річ у тому, що справді до нової Секції зголосило приєднання 12 членів Історично - Філософічної Секції НТШ, в тому числі лише 7 істориків, тоді як переважна більшість істориків — 30 — воліла залишитися в Історично - Філософічній Секції. За такого стану вихід 7 істориків був на ділі розбиттям Секції з 80-річною традицією, із з н е х т у ванням думки і волі трьох чвертей колеґ за фахом. Щоб не допустити до розбиття Секції й Товариства напередодні 100-річчя НТШ, Дирекція Історично - Філософічної Секції розписала референдум в справі утримання єдности Секції чи її поділу, з уможливленням висловитися демократично в тій справі кожному насамперед у дискусії, а потім у голосуванні. У цьому референдумі взяло участь 74,3 відс. управнених до голосування; за утримання єдности Секції (тобто проти постання нової Секції) виявилося 90,4 в і д с о т ка, що рівнозначне з 67,1 відс. всіх управнених до голосування. Голосів, що утрималися, було лише 5, і жадного голосу не було за поділ Секції. В числі голосів за утримання єдности Секції голосували і два члени, які попередньо, не знаючи докладно статуту, зголосили приєднання до нової Секції.

У світлі цих фактів продовжування діяльности нової Секції є недемократичним і нелеґальним актом, який б'є по єдності НТШ, і то напередодні його 100-літнього існування.

V. Наслідком умов життя в розпорошенні НТШ мусіло з 15 січня 1955 р. перетворитися на конфедерацію 4 автономних товарств (у ЗСА, Европі, Канаді й Австралії), які підпадають законам своїх країн, і кожна зміна статуту Централі створює потребу змін статуту у компетентних органів. Тобто для зміни статуту Централі потрібна домовленість всіх 4 складових товариств. НТШ в Европі своєї згоди на постання нової Секції не дало і не дасть, доки не будуть проведені всі леґальні передумови в рамках самої Секції (коли Секція не схвалить доцільности поділу із додержанням демократичних засад і шляхом загального голосування).

Після вичерпання питання леґальности чи вірніше нелеґальности виникнення нової Секції перейдемо до істотної арґументації. Насамперед пригадаємо момент вже наведений вище, що Секція мусить мати якийсь критерій поділу, і такий критерій поділу міг би бути, якщо б усі історики чи хоч більшість із них бажала вийти з Історично-Філософічної Секції і створити нову Секцію. Такого бажання не було! Навпаки, з 37 істориків, членів Історично-Філософічної Секції тільки 7 бажали створення нової Секції, отже не було й критерія поділу. Арґумент, що, мовляв, нова Секція мала б займатися історією України, не витримує критики, бо відомо, що більшість істориків, згуртованих в Історично-Філософічній Секції, це саме історики України, і поза 7 істориками, зголошеними до нової Секції, залишилося бодай двадцять таких, які передусім займалися історією України.

Виправдування здогадної потреби організації нової Секції бажанням активніше діяти не витримує також серйозної критики. Статут НТШ виразно передбачає форми пожвавлення діяльности у спеціяльних менших гуртках-комісіях, інститутах чи інших спільнотах праці (завжди в рамках Секції); і в минулому ті форми повністю себе виправдали, без потреби поділу Секції. Найкраще вказує на недоцільність поділу Секції (з мотивів посилення праці) нарада групи членів Історично-Філософічної Секції з терену ЗСА, скликана, до речі, самими ініціяторами поділу Секції; ця група членів обстоювала погляд єдности Секції з можливим творенням комісій. Тим дивніше, що ініціятори не послухали голосу прилюдної опінії і пішли не шляхом організованого поділу (якого не схвалила б ні більшість членів Історично-Філософічної Секції, ні більшість істориків в лоні Секції), але пішли шляхом відокремлення певної кількости членства без дальшої консультації і проти виразної волі більшости, як також без порозуміння з Дирекцією Секції, що вже торкалося засад правопорядку. Відтоді почалося постійне „заскакування" шляхом „довершених фактів", отже методою неприйнятою і дивною в академічному житті.

Дивувати мусить також твердження, підписане проф. Чировським, мовляв, ініціятори нової Секції не сподівалися неґативного наставлення Дирекції Секції, бо в організованому житті керуємося не „сподіваннями", але просто взаємною інформацією чи джентлменською домовленістю. Ні домовлености, ні бажання інформувати не було. Ще більше мусить дивувати твердження, що, мовляв, Дирекція Історично-Філософічної Секції не виступила проти творення нового товариства поза НТШ (конкретно Українського Історичного Товариства). У науковому світі панує звичай, що поруч товариств типу академії (до яких постійно зараховується НТШ) з певними нормами діяльности існують фахово - професійні т-ва, що ніколи не створювало жадних конфліктів. Загадкою залишиться, чому аналогічне явище у нас мало б викликати неґативне ставлення НТШ до одного з фахових товариств, яке, зрештою, виявляє найкращу ролю координувати свою працю з Дирекцією Історично-Філософічної Секції НТШ.

Дирекція Історично-Філософічної Секції дуже нерадо входить у прилюдні дискусії в справах, які повинні бути полагоджені всередині Товариства, і нерадо дає й це вияснення, алеж вона до того змушена винесенням внутрішніх справ Товариства без найменших намагань полагодити справу шляхом внутрішньої дискусії, з пошануванням демократичних засад і збереженням законного правопорядку: невірні чи неповні і тенденційні інформації мусять бути спростовані, щоб не поширювалися фальшиві вияснення і виправдування. Дирекція Історично-Філософічної Секції навмисно обмежилася у відповіді найістотнішим, уникаючи називати прізвища, але, подаючи це вияснення, Дирекція стверджує, що кожний деталь цієї відповіді мав докладні цифрові підтвердження, опубліковані у чч. 15-18 „Вістей НТШ у Европі", виданих між 30 червня 1972 р. і 5 квітня 1973 р. У цих числах докладно наведені також дані, як хто з членів Секції голосував, а це тільки підтверджує основне твердження, що деяка кількість членів Історично - Філософічної Секції оголосила своє приєднання до нової Секції без усвідомлення статутових постанов, і як тільки вона довідалася про них — своє рішення взяла назад.

Таким чином і істотно і правно Секція Історії України НТШ не має основ для існування. Дирекція Історично-Філософічної Секції висловлює з свого боку бажання і добру волю розглянути з ініціяторами нової Секції всі можливості відновити правопорядок на терені Історично-Філософічної Секції і всього НТШ для збереження єдности Товариства в хвилину його 100-ліття.

Дякуючи заздалегідь, Вельмишановний Пане Редакторе, за вміщення цього вияснення, залишаємося з висловами правдивої пошани до Вас і найкращими побажаннями для Вашого часопису.

Проф. д-р Володимир Кубійович, директор Іст.-Філос. Секції

Д-р Аркадій Жуковський, секретар Іст.-Філос. Секції

Сарсель, 3 липня 1973 р.

В Івано-Франківську засудили поета Тараса Мельничука...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ологом, будівельником. Молодий Тарас був на тяжкій праці будівництва на Криворіжжі. Потім з геодезійною групою мандрував безлюдною тайгою Автономної ССР Комі над Єнісеєм, шукаючи алюмінійових зложищ у спеку, сльоту і пурґу, щоб відкрити їх для алюмінійового заводу в Красноярську. В час цього твердого життя, Тарас писав про буття і працю і посилав кореспонденції до совєтських журналів і газет, просто в зуби сторожким цензорам. Крім того, він писав для себе і для людей інтимні поезії про красу землі і сонця, про людей і людяність, батьківщину, любов, молодість та про переживану ним долю громадянина Землі.

Він був ще замолодий, щоб мати білет члена Спілки письменників совєтської України, але дещо з його поезій було друковано по різних журналах. Навіть вибір його поезій був видрукований у малій збірці: „Несімо любов планеті", яка вийшла тиражем у с ь о г о 4,500 примірників у видавництві „Карпати" в Ужгороді (1967 р.). Але „два чемодани" його ніде не друкованого поетичного дорібку каґебісти спалили, ув'язнивши його.

Тарас Мельничук рік перед ув'язненням підготовив до друку більшу книгу поезій і вислав її до видавництва „Карпати" в Ужгороді. Рецензія на цю книгу була позитивна, її схвалено прийняти до друку, але автора ув'язнено і це припинило друк книжки.

Нагінка на Т. Мельничука почалася з того, що на весні 1971 р. виготовив до друку другу книгу поезій: „Чага", об'ємом 420 рукописних сторінок, і післав її до двох видавництв: до „Радянського письменника" в Києві і до „Карпат" в Ужгороді.

Це збудило в Києві чуйність ланцюгових собак від літератури, дресованих козаченками і маланчуками. Київське видавництво передало рукопис поезій до Центрального Комітету КПУ, звідки вислано їх до Обкому партії в Івано-Франківське. Секретар того Обкому, Олександер Олімпійович Чернов, передав рукопис до КҐБ, яке заарештувало Мельничука в Косові 24 січня 1972 р. за „розповсюдження" рукопису, висланого до леґальних совєтських видавництв.

Ще перед арештом автора приїздив з Косова в Яблунівську середню школу працівник КҐБ Д е р е в'я н к о, шантажуючи свідків (потім авансував в Івано-Франківській області).

Перед судом Тарас надаремне боронився, що в тих п'ятьох чи десятьох віршах, написаних впродовж яких півтретя години, було щиро віддано його особисте переживання „потворних фактів дійсности, з якими я особисто стрічався", та що він надіявся, що показання автобіографічних пережив а н ь допоможе зрозуміти його.

Розглядом об'єктивно існуючих фактів, які викликали обурення поета в 5-10 „нецензурних" віршах, суд не поцікавився. Але знайдення тих кількох віршів у великій збірці поезій скваліфіковано як „систематичну антисовєтську пропаганду", а вислання їх самим автором до Київського державного видавництва — як „розповсюдження' 'нелеґальщини.

„Перлини української культури" на Союзівці

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

.Тріо бандуристок, в складі Марійка Фесьо, яка є бунчужною на дитячому таборі Союзівка, Аня Білик і Леся Генсьор відспівали три народні пісні, а Ляля Гаймур, студентка музичної школи при Мангеттен Коледжі, виконала два фортепіянові сольо. Програму вечора закінчив квартет О. Борбич, Х. Шкудор, Петро Галадза і Юрій Мекей піснею „Ой у вишневому садочку" під акомпаніямент В. Добущака.

Під час програми Аня Дидик представила гостям довголітнього конферансьє, маестра Володимира Гентиша, який цього літа виступатиме на Союзівці із спеціяльними точками в рамцях культурно - розвагових імпрез. Конферансьє вечора рівнож представила гостям Христину Товпаш, Міс Союзівку на 1973 рік.

Після програми відбулася забава під вільним небом на терасі павільйону „Веселка". До танців приграла оркестра „Амор".

В неділю, 8-го липня після ранніх богослужень в каплиці Союзівки, гості оглядали олії, акварелі і ґуаші мистців Василя і Катерини Кричевських в рамцях мистецької виставки, що її влаштувала оселя в авдиторії „Веселки" за старанням п-і Ольги Соневицької.

В АРҐЕНТИНІ ЛІВІ ТЕРОРИСТИ ЗВІЛЬНИЛИ американського бизнесмена, якого були схопили 19-го червня ц. р. Звільнений американець, Джон Р. Томпсон, є президентом компанії „Фаєрстовн Арджентіна". Ані його фірма, ані його родина не подали жадних інформацій про грошовий викуп, хоч перед його звільненням преса повідомляла, що марксистська Революційна Партія Народу, яка схопила Томпсона, зажадала за нього яких три мільйони долярів.

Шевченківська Академія і Концерт в Йонкерсі

Заходами Школи Українознавства при парохії св. Михаїла, при співпраці Управи Українського Народного Дому в Йонкерсі та при участі хору „Думка" з Ню Йорку відбулася Шевченківська Академія і Концерт в неділю 25 березня 1973 р. в залі Українського Народного Дому в Йонкерсі при 301 Палісейд Евню в Йонкерсі.

У програмі виступали діти Школи Українознавства 1 - 2 кляс зі збірною деклямацію, пера Алли Косовської „Вшануймо нашого Тараса" а відтак склали квіти під портретом Т. Шевченка. Підготовляла п-і Іванна Боб'як. Реферат „Тарас Шевченко дух України" виголосив уч. 11-ої кл. Ігор Зварич та деклямацію „Кобзареві", Ліни Костенко виголосили Марта Іванчишин — уч-ця 11-ої кл. і Ляриса Кулинич уч. 10-ої кл. Пані Наталія Холодна підготовила реферат. Деклямацію „Кавказ" (1-ша част.), яку приготовила п-і Марія Кіцюк, виголосили Марійка Дудар уч. 10-ої кл. Зірка Сохан уч. 11-ої кл. відіграла фортепіянове сольо „Місячна соната" Бетговена, три частини і тією точкою розпочала другу концертову частину.

Програма цього дня складалася з двох частин: перша — це виключно Шевченківська частина, друга — це понисова концертова частина. Отже, в першій Шевченківській частині мішаний хор „Думка" під диригентурою проф. О. Берника відспівав „Заповіт" М. Вербицько г о (соліст І. Замятий), „Чи ми зійдемось знову" С. Людкевича (солісти: О. Новицька - Зам'ята та І. Замятий) і „Лічу в неволі" Д. Січинського (соліст Е. Титла). Чоловічий хор „Думка" під диригентурою Л. Британа відспівав „Сонце заходить", А. Роздольського (соліст М. Бурчак), „Косар" — С Людкевича та „Вилітають орлиф" К. Стеценка.

У другій — концертовій частині, яку розпочала фортепіяновим сольо Зірка Сохан („Місячна соната") виступав тільки мішаний хор „Думка", співаючи „О т ч е наш" — О. Кошиця, „Богородице Діво" — А. Гнатишина (солістка О. Новицька-Зам'ята), „А вже третій вечір" — О. Кошиця. „Шум" — О. Кошиця „Туман хвилями лягає — (з опери „Утоплена) — М. Лисенка, сцена з опери „На Русалчин Великдень" — М. Леонтовича (солісти; О. Новицька-Зам'ята і В. Тершаковець). Фортепіяновий супровід — проф. О. Омельського.

Святочну академію і концерт відкрив директор школи А. Кулинич, привітавши хор „Думка" з Ню Йорку, який вперше виступав в Йонкерсі. Опісля А. Кулинич разом з дітьми — Славком Кіцюком і Е. Млинарек вийшли на сцену, щоб диригенту хору „Думка" проф. О. Берникові вручити квіти та скласти подяку за гостинний виступ. Директор школи запросив диригентів та хористів після відспівання гимнів на перекуску, яку приготовила Управа Українського Народного Дому в Йонкерсі. Під час перекуски промовляли: Дмитро Івасютин, голова Українського Народного Дому, голова хору „Думка" Камінський та О. Кулинич. Многоліттвієм з а к ін чено цей вечір.

Усі інші приготування до Шевченківської Академії і Концерту, як: виготовлення афішів, летючок, програм, декорацій сцени виконали під проводом Батьківського комітету і його голови М. Зварича: Володимир Івасютин, Петро Ганкевич, Б. Титла і ін.

На жаль, на Шевченківській імпрезі заля Українського Дому не виповнилась по береги.

М. С.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ, СПИСОК, Ч. 132

Д-р М. Логаза	С. Гомула	Г. Бабинів
М. Коваль	Д. Гомула	О. Прегор
М. Плечій	П. Сильчак	О. Єльників
П. Дупій	І. Дерик	Відділ 345
М. Гира	Е. Г. Доннеллі	Т. Тилавський УН
Г. Гира	Е. Г. Доннеллі	С. Чучук
Л. Малів	М. Дербуш	С. Дидина
О. Божик	Д. Хабін	О. Марич
В. Божик	М. Каркоць	Р. Вомпель
І. Порайко	М. Тепер	О. Вомпель
Г. Дзердз	С. Кириленко	О. Вомпель

Сума проголошених чеків ---------- $ 98.00
Раніше проголошено ---------- $ 31,609.70
Р А З О М: ---------- $ 31,707.70

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ, СПИСОК ч. 133

А. Макар	Ю. Осціяк	М. Дідора
Л. Соснович	О. Пастернак	К. Глущак
В. Рибак	Я. Вількерсон	М. Макар
Д-р Н. Полокгайн	М. Модрако	М. Івахів
Д. Сідорко	І. Сирей	Я. Ковальчук
А. Вацлавський	Я. Модрако	А. Пагут
А. Вацлавський	П. Волічинський	Р. Петерс
Е. Малько	Я. Ейкен	В. Шеремета
П. Бойчук	Л. Ейкен	М. Шевчук
М. Турко	М. Чупа	М. Сіто
Я. Осціяк	А. Діке	Ю. Шевчук

Сума проголошених чеків ---------- $ 102.95
Раніше проголошено ---------- $ 31,707.70
Р А З О М: ---------- $ 31,810.65

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ, СПИСОК Ч. 134

Я. Порайко	М. Сіто	А. Діке
Ю. Манчуленко	М. Шевчук	Л. Айкен
В. Лема	В. Шеремета	Я. Айкен
П. Волічинський	Р. Петерс	Т. Сімків
Я. Вількерсон	А. Пагут	Б. Лема
І. Улицький	М. Макар	Р. Жук
Л. Улицький	А. Макар	Р. Жук
Ю. Улицький	К. Глущак	Р. Жук
Ю. Шевчук	М. Дідора	

Сума проголошених чеків ---------- $ 80.90
Раніше проголошено ---------- $ 31,810.65
Р А З О М: ---------- $ 31,891.55

День жалоби у Клівленді

Громадський Комітет, який постав тут з рамени Українських Злучених Організацій - УККА і до якого запрошено почесними членами місцевих духовних провідників — священиків католицького та православного віровизнання, і до якого також увійшли представники жіночих, молодечих, громадських та комбатантських організацій, а діловим головою був д-р Богдан Футей, вирішив відзначити 40-ліття голодової облоги на Україні в 1932-33 р.р. жалобною маніфестацією.

У суботу 9-го червня ц.р. від 2-ої год. дня в центрі міста на Public Square, почали збиратись українці з цілого Клівленду та околиць. Коло третьої години похід вирушив головними вулицями міста до City Hall. Першими за поліційним автом їхали три кінні поліцисти з американськими прапорами, а за ними йшла молоденька красуня у національному одязі з кайданами на руках, в супроводі двох малих хлопчиків. Після цього несли прапори український та американський, хрести, а за ними йшли наші священики в чорних ризах. Далі слідували члени Комітету, хор „Дніпро" та різні організації з прапорами та громадянство. Учасників походу було коло тисячі осіб, проте це справило величезне враження як на публіку, так і на представників преси, радіо та телевізії. Коло City Hall похід зупинився на площі, де влаштовано провізоричну могилу та трибуну. Першим привітав учасників походу мейор міста Р. Перк, потім один конгресмен, а головну промову виголосив протопресвітер о. Білецький із Чікаго, після чого відслужено панахиду, в якій взяли участь п'ять православних священиків та п'ять католицьких священиків. Католицьке духовенство очолював о. монсеньйор Дмитро Гресько, а православних священиків — протопресвітер о. Білецький. Під час панахиди по жертвах штучного голоду співали два хори — один православний під керівництвом маестра Г. Китастого, а другий, католицький, під диригентурою маестра Е. Садовського. Ця соборницька акція викликала незабутнє враження у глядачів.

Під час походу пластуни роздавали летючки англійською мовою, інформуючи населення міста, а ввечері місцеві телевізійні станції також подавали історичні дані про голод в Україні.

Признання належиться голові Комітету д-рові Б. Футеєві і всім іншим, що спричинилися до влаштування цієї незабутньої імпрези, але найбільше признання належиться нашому духовенству обох віровизнань, яке на ділі подало добрий приклад зрозуміння, респекту і дійсної взаємопошани та соборности.

А. Капустянський
прес. референт

Похорон сл. п. Олі Матвійчук в Англії

Із великим болем прийняли українці, мешканці Рочдейлу і околиць сумну вістку, що 2-го червня ц. р. у лікарні померла чотирнадцятилітня Оля Матвійчук, улюблена дочка Марії і Матвія Матвійчуків.

Похорон відбувся 7-го червня в Рочдейлі. Щоб віддати останню прислугу Покійній прибуло понад дві сотні людей — українців і англійців. Покійна Оля була пильною ученицею і щирої товариської вдачі, що й з'єднало їй багато товаришів і товаришок посеред учнів Грін Гіл скул; вони прибули великою групою в супроводі вчителів школи, щоб спільно з родиною Покійної та українською громадою віддати останню пошану Покійній. Заупокійну св. Літургію у православній церкві відправив о. Покотило в присутності о. Гасяка, пароха української католицької церкви в Рочдейлі. Після відправи багатолюдна процесія відпровадила Покійну на цвинтар. Домовину на місце вічного спочинку віднесли шістьох хлопців. Чин похорону довершив о. Покотило. На могилу покладено 80 вінків і китиць квітів.

Батьки виховали сл. п. Олю в релігійному і українському дусі; вона гарно говорила українською мовою, з відзначенням закінчила школу гри на фортепіяні, була ученицею 7-ої кляси Школи Українознавства в Рочдейлі. За всі її прикмети і чесноти поважала і любила українська громада.

Після похорону в приміщенні української православної церкви відбулись поминки, на яких о. Покотило в імені батьків Покійної подякував людям за численну участь і за зложені вінки і квіти.

Відтак близькі друзі Покійної зібралися в Українському Товариському Клюбі і склали на нев'янучий вінок Покійній, на українську пресу 20 фунтів стерлінгів і їх порівному розділено на: „Відомості" УАПЦ у Великій Британії і „Шлях Перемоги" в Парижі і „Українську Думку" та на журнал „Веселка" в ЗСА, якого Покійна була читачкою.

М. Муха

ПІДГОТОВЧИЙ КОМІТЕТ ДРУГОГО СКВУ ВІДБУВ У ТОРОНТІ ЧЕРГОВІ НАРАДИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

голошена доповідь на тему: „Методи збереження української національної субстанції і розвиток культурно-суспільного життя українців у країнах їхнього поселення". Після доповіді делегати працюватимуть у студійних семінарах, присвячених таким темам:

1. Проблема збереження української мови в молодому поколінні;
2. Учительський дорібок і методика навчання української мови;
3. Розвиток культурного життя спільноти;
4. Збереження української національної субстанції в розсіянні;
5. Участь молодого покоління, зокрема професіоналістів, в українському громадському житті;
6. Участь в політичному житті країн нашого поселення;
7. Розбудова української чужомовної інформації в країнах нашого поселення;
9. Українська наука у вільному світі.

Для кожного студійного семінара намічено доповідача та керівника дискусії, які зреферують висновки з праці тих семінарів на пленарній сесії Конгресу.

Організаційна комісія полагодила всі справи, зв'язані з технічною підготовою нарад і імпрез Другого Конгресу. Міський уряд Торонта, Уряд провінції Онтаріо і Федеральний Уряд Канади офіційно вітатимуть делегатів Конгресу. Прем'єр-міністер Канади П. Трудо запрошений на головного промовця під час Конгресового Бенкету.

До участи в національній маніфестації в дні 4-го листопада запрошено Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа, Владик УКЦ, Владик УПЦеркви, представників Протестантських з'єднань, представників українського політичного життя. Головним доповідачем на маніфестації буде голова Міжнародної Комісії Оборони Прав Людини Джон Дієфенбейкер.

До участи в мистецькій частині маніфестації запрошено Капелю Бандуристів ім. Т. Шевченка із ЗСА та хорові і танцювальні ансамблі молодечих організацій СУМ, МУНО, ОДУМ. Пласт і українські ветеранські формації підготовляють святочний апель на відкриття Другого Конгресу, що відбудеться у 55-ті роковини Листопадового Зриву.

Українські парляментаристи в Оттаві під проводом сен. П. Юзика плянують на передодні Другого Конґресу прийняття для амбасадорів країн українського поселення та діячів канадського державного і політичного життя.

Президія КУК і Екзекутива УККА заплянували на місяць вересень збірку на Фонд Другого Конгресу СКВУ.

Чергові наради Підготовчого комітету намічено на вересень цього року.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 15-го ЛИПНЯ 1973 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Піврічні збори Т-ва Запор. Січ 367-ий Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі. На порядку: пікнік, проготування до ювілею, роздача дивідендових чеків. Проситься звітувати як найгірш вірівняти вкладки. — П. Дзьоба, гол., М. Лилак, кас., В. Попович, секр.

Загальні Збори відд. ОУА „Самопоміч" у Честері

Честер, Па. (П.М.). — Тут 11-го березня ц.р. відбулися збори Відділу ОУА „Самопоміч" в залі школи української католицької парохії.

Збори відкрив голова мгр Ярослав Качмар о год. 5:30 вечора, вітаючи голову Головної Управи Ст. Спринського, як представника Централі, й присутніх та попросив о. радника Петра Липина провести молитву.

Предсідником президії зборів вибрано проф. Степана Микиту, заступником предсідника інж. Володимира Кузика, голову Кредитової Кооперативи, і секретарем Осипа Кізюка. Предсідник зборів подякував за вибір та подав порядок нарад, який прийнято до відома.

Померлих членів бл.п. Миколу Бориславського та бл.п. Осипа Назаревича вшановано повстанням з місць і хвилиною мовчанкою.

Протокол з попередніх зборів відчитав Іван Процишин, який, на внесення П. Гладаша, прийнято до відома. Від Управи звітували: голова мгр Качмар, касир Петро Гладаш і секретар Іван Процишин. Відділ, хоча й невеликий, зібрав на потребу́чих у 1971 р. 162.00 дол., а у 1972 р. — 172.00 дол. Це виглядає не дуже багато, але при тій ситуації, яка була в Честері, це поважна сума, яка зібрана при жертвенних зусиллях збирачів, а зокрема секретаря Івана Процишина. Відділ вислав пакунки, провадив культурно-освітню працю, є членом УККА та співдіє з громадськими установами на терені Честеру. Має власної готівки 329.00 дол.

Від Контрольної комісії звітував Володимир Корчинський, стверджуючи правильність звітів і солідність провадження діловодства, поставив пропозицію на уділення абсолюторії уступаючій Управі.

Представник Централі Ст. Спринський передав привіт від Головної Управи і, подаючи переконливі арґументи і факти з 25-літньої праці вказав на цінну й корисну діяльність ОУА „Самопоміч". Надходять розпачливі прохання допомоги з Польщі і Західньої Европи, Бразилії, Арґентини і вже з терену Америки — тому від громади очікується більших пожертв. Вказав на спонзорство ОУА „Самопомочею" кредитових кооперативів, які сьогодні мають те саме забезпечення вкладів до 20-ти тисяч державою, як і інші банки, платять 5% дивіденди, як чужі банки, а має забезпечення на 1,000.00 дол., чого не дають чужі банки, тому не можна оправдати людей, які не щадять у своїй кредитовій кооперативі. Прелеґент насвітлив культурно-освітню працю, яку веде ОУА „Самопоміч", включно з виданням єдиного суспільно-економічного органу „Наш Світ". В заключенні візвав присутніх до посилення діяльности Відділу, втягаючи до співпраці ввесь загал, зокрема молодь, щоб спільними зусиллями виконати ці конечні й важливі завдання для добра української спільноти.

В дискусії забирали слово: О. Кізюк, В. Михалович, інж. В. Кузик, П. Гладаш, І. Процишин, проф. С. Микита й ін. Головною проблемою було, як заактивізувати місцеве громадянство та збільшити жертвенність. Відповіді та виснення, а взглядно поради, подав представник Централі, подаючи за приклад інші місцевости.

По уділенні абсолюторії уступаючої Управі одноголосно, вибрано нову Управу: проф. Степан Микита — голова, інж. Володимир Кузик — заступник голови, Іван Процишин — секретар, Осип Кізюк — касир, Петро Гладаш — суспільна опіка; члени Управи: Василь Віняська і Володимир Лесик. До Контрольної комісії увійшли: отець радник Петро Липин, Володимир Михалович і мгр Ярослав Качмар. Товариський суд: Іван Стельмах, Григорій Ціхановський і Володимир Александер.

Степан Спринський привітав нововибрану Управу і побажав їй успіхів від Головної Управи. Збори закрив предсідник подякою представникові Централі і всім присутнім о год. 8-ій вечора, взиваючи членів до співпраці.

П.М.

Аплікація на прийняття
— на —
КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
на СОЮЗІВЦІ
КЕРГОНКСОН, Н. Й.
від 5-го до 29-го СЕРПНЯ 1973 року

Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
Вік: .... Член УНС, Відділ: ....

Знання української мови:
СЛАВО ☐ ЗАДОВІЛЬНО ☐ ДОБРЕ ☐

Залучую на рахунок оплати $..........
(Повна оплата курсів — $150.00. Половину належности треба вплатити з аплікацією).

Аплікації висилати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Нема то як на Союзівці!

Оселі Українського Народного Союзу
в Кетскильських горах
біля міста
КЕРГОНКСОН, Н. Й.

П'ЯТНИЦЯ, 13-го ЛИПНЯ 1973 р.:
ЗАБАВА, грає оркестра під кер. В. Добущака, співає Оксана Борбич

СУБОТА, 14-го ЛИПНЯ 1973 р., год. 8:30 веч.
АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ — відомий бас-баритон Метрополітальної Опери; ВОЛОДИМИР ГЕНТІШ — гостинний виступ та Ансамбль „СОЮЗІВКИ". Конферансьє Аня Дидик. Після мистецької програми ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ при звуках оркестри „РУШНИЧОК" з Монтреалю.

СУБОТА і НЕДІЛЯ, 14-го і 15 ЛИПНЯ 1973 р.
„Чорноморська Січ" — Ньюарк, влаштовує 3-ій ЩОРІЧНИЙ ТУРНІР ВІДБИВАНКИ — Трійок. 12 найкращих дружин Сходу Америки і Канади (6 укр. і 6 чужинецьких). Початок субота рано — фінали неділя по пол.

СУБОТА, 21-го ЛИПНЯ 1973 р.:
Танцювальна Група Е. Оприско з Лонґ Айленд, Ансамбль „Союзівки". Оркестра „Амор".

НЕДІЛЯ, 22-го ЛИПНЯ 1973 р.:
Виставка маляра ВОЛОДИМИРА СВИРИДЕНКА.

СУБОТА, 28-го ЛИПНЯ 1973 р.:
Дута оркестра СУМА з Торонта під кер. В. Кардаша. До ЗАБАВИ гратиме оркестра „Темпо" під кер. І. Коваля.

НЕДІЛЯ, 29-го ЛИПНЯ 1973 р.:
Виставка образів Я. Гніздовського

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

що Адміністрація не буде поміщувати жадних оголошень

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки)	$2.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	$3.00
ОГОЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ШПАЛЬТ (ціла сторінка) по за інч за кожного рода оголошення.	$3.00
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту	$4.75
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти	$6.50

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

ТАРЗАН, Ч. 6960. Тарзан оповідає про ріст дерев у воді

Ти зробив для нас, Тарзане, добре діло! Ти показав нам річ, якої ми ніколи не знали б, як би ти не був нашим приятелем!

Егеж! Ти врізав малу паличку із старого дерева „матіматі", занурив у воду, малі палочки пустили коріння у воді, — швидко! Вкедовзі будемо мати багато-багато дерев „матіматі".

Я навчився цієї штуки вже давним давно, але ніколи не мав потреби вживати її, друже Меду... поки ти не сказав мені, що твоє магічне дерево „матіматі" не даватиме нових дерев — з зерен „матіматі"!